

Obsah

O autorovi	V
Poděkování	VII
Obsah	IX
Seznam zkratek	XVII

Kapitola I. Úvod	1
Tabulka č. 1. Historicky první a poslední BIT uzavřené evropskými státy z pohledu rozšiřování EU	3

Kapitola II. Prameny mezinárodní ochrany zahraničních investic	17
II.1. Systém mezinárodních pramenů týkajících se ochrany investic	17
II.2. Bilaterální dohody o vzájemné podpoře a ochraně investic	20

Kapitola III. Ochrana investic podle práva Společenství (práva EU)	25
III.1. Smlouva o ES a Smlouva o fungování Evropské unie	25
III.2. Pravomoci EU v oblasti zahraničních investic.	36
III.2.1. Stav před Lisabonskou smlouvou (SFEU)	36
III.2.2. Rozšíření pravomocí EU ve vztahu k přímým zahra- ničním investicím v režimu Lisabonské smlouvy (SFEU)	40
III.3. Rozpory mezi BIT a právem Společenství	49
III.4. Článek 351 SES/SFEU (dříve čl. 307 SES)	52

Kapitola IV. Zásady BIT versus zásady práva Společenství (Unie)	55
IV.1. Spravedlivé a rovné zacházení	55
IV.2. Ochrana oprávněných očekávání	57
IV.2.1. Oprávněné očekávání podle standardů mezinárodního práva	57
IV.2.2. Výklad pojmu „oprávněná očekávání“ v mezinárodních investičních sporech	58

IV.3.	Princip nejvyšších výhod a princip národního zacházení	61
IV.3.1.	Ochrana proti diskriminaci.	61
IV.3.2.	Doložka nejvyšších výhod (MFN).	62
IV.3.3.	Doložka národního zacházení	64
IV.3.4.	Výjimka pro Organizace regionální hospodářské integrace (REIO) v doložkách MFN	67

Kapitola V. Řešení sporů z investic 71

V.1.	Druhy sporů a úprava jejich řešení.	71
V.2.	Spory mezi investory a hostitelskými státy	72
V.3.	Spory mezi státy jako smluvními stranami BIT.	74
V.4.	Další prostředky nápravy	77
V.5.	Investiční spory v rámci Společenství	78
V.5.1.	Kompatibilita intrakomunitárních BIT s právem Společenství	78
V.5.2.	Řešení investičních sporů v EU	82
V.5.3.	Soudní příslušnost podle intrakomunitárních BIT	84
V.5.4.	Spory o zemědělsko-potravinářské kvóty zavedené v důsledku opatření EU	85
V.5.4.1.	Eastern Sugar B.V. v. Česká republika – podle BIT: ČR (ČSFR)–Nizozemsko.	85
V.5.4.2.	Cargill Inc. v. Poland – podle smlouvy o obchodních a hospodářských vztazích Polsko–USA.	89
V.5.4.3.	Nordzucker v. Polsko – podle BIT: Polsko–Německo	91
V.5.5.	Některé další investiční spory na základě intrakomunitárních BIT	92
V.5.5.1.	Eureko v. Polsko – podle BIT: Polsko–Nizozemsko.	92
V.5.5.2.	HICEE B.V. v. Slovensko – podle BIT: SR (ČSFR)–Slovensko.	95
V.5.5.3.	EUREKO v. Slovensko – podle BIT: SR (ČSFR)–Nizozemsko.	95
V.5.5.4.	Rupert Joseph Binder v. Česká republika – podle BIT: ČR (ČSFR)–Německo	95
V.5.5.5.	Micula v. Rumunsko – podle BIT: Rumunsko–Švédsko.	99
V.5.5.6.	Vivendi v. Polsko – podle BIT: Francie–Polsko.	103

V.5.5.7.	European Media Ventures (EMV) v. Česká republika – podle BIT: ČR (ČSSR)–Hospodářská unie belgicko-lucemburská a podle BIT ČR (ČSFR)–Nizozemsko	103
V.5.5.8.	Austrian Airlines v. Slovensko – podle BIT: ČR (ČSFR)–Rakousko	104
V.5.6.	Stanovisko Komise k ochraně investic podle BIT a odlišný názor většiny členských zemí	105
V.6.	Právní otázky v souvislosti s intrakomunitárními BIT	110
V.7.	Absence pravomoci rozhodců k žádostem o předběžné stanovisko ESD	111
V.7.1.	Rozsudek ve věci Nordsee	112
V.7.2.	Rozsudek ve věci Marc Rich	114
V.7.3.	Snahy Komise o podřízení rozhodčího řízení v soukromoprávních věcech pod nařízení Brusel I a návaznost na ochranu investic.	116
V.7.3.1.	Vztah rozhodčího řízení v soukromoprávních (obchodních) věcech a sporů investor v. stát v rovině komunitární perspektivy	116
V.7.3.2.	Navrhovaná změna nařízení Brusel I	118
V.7.3.3.	Vztah rozhodčího řízení a nařízení Brusel I	119
V.7.3.4.	Komise a Zelená kniha	122
V.7.3.5.	Převážně negativní názor odborné veřejnosti a členských států na rozšíření účinků komunitární úpravy ve vztahu k rozhodčímu řízení.	123
V.7.3.5.1.	Názory odborné veřejnosti	123
V.7.3.5.2.	Postoj členských států vyjádřený v národních zprávách k Zelené knize.	125
V.7.6.	Vazba věcného rozsahu nařízení Brusel I na mechanismy řešení sporů investor v. stát	127
V.7.7.	Heidelberská zpráva	128
V.7.8.	Charakter rozhodčí smlouvy v obchodních věcech versus právní základ pro pravomoc (příslušnost) rozhodců v investičních sporech	129
V.7.9.	Výkon rozhodčích nálezů vydaných ve sporech podle BIT (investor v. stát).	131
V.7.9.1.	Význam Newyorské úmluvy (NYUml) jako obecné mezinárodní úpravy	131
V.7.9.2.	Rozsudek ESD ve věci Eco-Swiss	133

V.7.9.3.	Newyorská úmluva (NYUml) a evropský veřejný pořádek.....	135
----------	--	-----

Kapitola VI. Řešení sporů z BIT uzavřených mezi členskými a jinými než členskými státy (tzv. extrakomunitární BIT) . . .141

VI.1.	Právní otázky spojené s BIT s jinými než členskými zeměmi.....	141
VI.2.	AES Summit Generation Limited a AES-Tisza Erömlü v. Maďarsko, resp. Electrabel S.A. v. Maďarsko.....	142
VI.3.	Řízení o porušení povinností vedená u ESD vůči členským státům v souvislosti s jejich závazky dle BIT.....	146
VI.3.1.	Donucovací opatření vůči členským státům	146
VI.3.2.	Žaloby Komise proti členským zemím pro porušení povinnosti přizpůsobit režim BIT právu Společenství.....	148
VI.3.2.1.	Komise v. Rakousko (C-205/06) a Komise v. Švédsko (C-249/06).....	148
VI.3.2.2.	Stanovisko generálního advokáta.....	151
VI.3.2.3.	Rozhodnutí ESD.....	153
VI.3.2.4.	Komise v. Finsko (C-118/07).....	156

Kapitola VII. Právo Společenství, resp. Unie, a multilaterální smlouvy o ochraně investic161

VII.1.	Dohoda k Energetické chartě.....	161
VII.2.	Řešení sporů podle ECT.....	163
VII.2.1.	Spory investor v. stát na základě ECT.....	163
VII.2.2.	Mezistátní spory.....	165
VII.3.	Spory vůči EU a členským státům EU podle ECT.....	166
VII.4.	Intrakomunitární spory podle ECT.....	168
VII.4.1.	Mercuria Energy Group Limited v. Polská republika.....	168
VII.4.2.	Electrabel S.A. v. Maďarsko, resp. AES Summit Generation Limited a AES – Tisza Erömlü Kft. v. Maďarsko.....	169
VII.4.2.1.	Skutkový a právní stav.....	169
VII.4.2.2.	Právní rámec komunitární cenové regulace v energetice v kontextu ochrany investic.....	170

Kapitola VIII. Změna situace v důsledku přistoupení k EU – konflikt závazků členských států podle práva Společenství a podle jiných závazků mezinárodního práva	173
VIII.1. Mezinárodní smlouvy	173
VIII.1.2. Kolize mezinárodních závazků podle principů mezinárodního práva	173
VIII.1.3. Po sobě uzavřené smlouvy	175
VIII.1.3.1. Ratione temporis jako kvalifikátor	175
VIII.1.3.2. Identita předmětu úpravy smlouvy	176
VIII.1.3.3. Domněnky zakotvené v čl. 30 VUSP	177
VIII.1.4. Kolize mezinárodních smluv	180
VIII.2. Mezinárodní smlouvy uzavírané Společenstvím	181
VIII.2.1. Mezinárodní smlouvy uzavírané Společenstvím bez účasti členských zemí	181
VIII.2.2. Mezinárodní smlouvy uzavřené mezi Společenstvím a členskými státy	181

Kapitola IX. Úprava horizontálních povinností mezi Společenstvím (Uníí) a členskými státy ohledně současných závazků k jiným než členským zemím a povinnosti pro futuro	185
IX.1. Změny a rušení mezinárodních smluv z pohledu práva Společenství, resp. práva Unie, a z pohledu mezinárodního práva	185
IX.1.1. Vídeňská úmluva o smluvním právu (1969)	185
IX.1.1.1. Režim změn mezinárodních smluv	185
IX.1.1.2. Základní východiska pro změnu dvoustranné mezinárodní smlouvy	185
IX.1.1.3. Základní východiska pro změnu mnohostranné mezinárodní smlouvy	186
IX.1.1.3.1. Princip svrchované rovnosti	186
IX.1.1.3.2. Kaskádovitý systém jako výraz identity smluvních stran	186
IX.1.1.3.3. Obecný mechanismus konkurence členství individuálního smluvního státu a nadnárodních regionálních sdružení (REIO) jako kolektivních vysokých stran mezinárodních smluv a organizací	187
IX.1.1.3.4. Dílčí úpravy (změny) mnohostranných smluv – změny inter partes	187
IX.1.1.5. Ukončení mezinárodních smluv	188
IX.1.1.5.1. Dohoda stran	188

IX.1.1.5.2. Contractus posterior (nahrazení pozdější smlouvou)	188
IX.1.1.5.3. Podstatné porušení smlouvy	189
IX.1.1.5.4. Dodatečná nemožnost	191
IX.1.1.6. Další důvody zániku smlouvy dle VUSP	192
IX.2. Použití principu rebus sic stantibus	192
IX.2.1. Výjimečnost použití rebus sic stantibus	192
IX.2.2. Komunitární právo	196
IX.2.3. Srovnání se soukromoprávním rozměrem klauzule rebus sic stantibus a jeho různorodost v právních kulturách	199
IX.2.3.1. Význam diverzity pojetí v národních právních řádech	199
IX.2.3.2. Příklady národních doktrín ohledně principu rebus sic stantibus (a analogií)	202
IX.2.3.2.1. Francie	202
IX.2.3.2.2. Itálie	203
IX.2.3.2.3. Německo	204
IX.2.3.2.4. Argentina	205
IX.2.3.2.5. Uruguay	205
IX.2.3.2.6. Rebus sic stantibus v režimu common law	205
IX.3. Status Společenství, resp. EU, podle mezi-národního smluvního práva	207
IX.3.1. Použitelnost VUSP a Druhé vídeňské úmluvy	207
IX.3.2. Režim mezinárodního práva	209
IX.3.3. Postoj ES (vnitřní regulace)	210
IX.3.3.1. Smlouvy uzavírané Společenstvím, resp. Unií	211
IX.3.3.2. Smíšené smlouvy	212
IX.3.3.3. Mezinárodní smlouvy uzavírané členskými státy	214
IX.3.3.4. Mezinárodní smlouvy uzavřené po účinnosti SES	215
IX.3.3.5. Mezinárodní smlouvy uzavřené před SES	215
IX.3.3.6. Konfliktní závazky	216

Kapitola X. Pravomoci EU v oblasti zahraničních investic

– další vývoj	219
X.1. Společná obchodní politika	219
X.2. Lisabonská smlouva (SFEU) a ochrana investic	220
X.3. Konkrétní důsledky přijetí Lisabonské smlouvy v oblasti PZI	225
X.3.1. Portfoliové investice	225

X.3.2.	Status stávajících BIT a dalších mezinárodních závazků (Úmluva ICSID).	226
X.4.	Návrh nařízení o přechodném období a sdělení Komise ze 7. července 2010.	227

Kapitola XI. Interakce EU a členské státy v procesu (případných) změn dosavadních BIT a některé nové bilaterální závazky převzaté členskými zeměmi na podporu a vzájemnou ochranu investic.

XI.1.	Doložka REIO	243
XI.2.	Zprávy Amicus Curiae: Zásahy Komise do sporů, jejichž účastníkem jsou členské státy.	243
XI.3.	Přechod od smíšených pravomocí k výlučné pravomoci EU	245
XI.4.	Minimální platforma pro investování.	253
XI.5.	Vývoj smluvních institutů a některých bilaterálních vztahů o podpoře a vzájemné ochraně investic . . .	254
XI.5.1.	Vývoj některých smluvních institutů v návaznosti na právo Společenství.	254
XI.5.2.	Převody kapitálu.	255
XI.5.3.	Doložka nejvyšších výhod (MFN) a výjimky z ní. . .	258
XI.5.4.	Vztahy vůči USA	261
XI.5.5.	Vztahy vůči Kanadě	264
XI.5.7.	Změny v některých individuálních bilaterálních vztazích.	270
XI.5.7.1.	BIT: ČR–Chorvatsko	270
XI.5.7.2.	BIT: ČR–Rumunsko.	272
XI.5.7.3.	BIT: ČR–Vietnam.	274
XI.5.7.4.	BIT: Slovensko–Vietnam (a budoucnost individuálních smluvních úprav z pohledu některých členských států).	276
XI.5.7.5.	BIT: Česká republika–Slovenská republika.	277
XI.5.7.6.	BIT: ČR–Estonsko, ČR–Litva, ČR–Lotyšsko . . .	281
XI.5.7.8.	BIT: ČR–Itálie	282
XI.5.8.	Nové mezinárodní závazky převzaté po přistoupení k EU	282
XI.5.8.1.	BIT: ČR–Bahrajn	282
XI.5.8.2.	BIT: ČR–Kambodža.	284
XI.5.8.3.	BIT: ČR–Jemen	284
XI.5.8.4.	BIT: ČR–Sýrie	284
XI.5.8.5.	Nová vzorová BIT Německa	285

Tabulky	287
Tabulka č. 2. Omezení vůči třetím zemím použitelné ze strany členských států ES (stav podle SES před SFEU)	287
Tabulka č. 3. Omezení vůči třetím zemím použitelné ze strany členských států EU (stav podle SFEU)	288
Tabulka č. 4. Přehled dvoustranných smluv o podpoře a vzájemné ochraně investic a některých mnohostranných závazků ohledně PZI ve vztahu k ČR, SR a Polsku	289
 Přehled literatury	313
I. Monografie vydané v České republice nebo ve Slovenské republice	313
II. Příspěvky v periodickém tisku a sbornících vydané v České republice nebo ve Slovenské republice	318
III. Monografie vydané mimo Českou republiku nebo Slovenskou republiku	328
IV. Příspěvky v periodickém tisku a sbornících vydané mimo Českou republiku nebo Slovenskou republiku ...	343
V. Publikovaná literatura dostupná v elektronické formě (bez ohledu na jazyk nebo místo vydání, resp. zveřejnění)	366
 Věcný rejstřík	371
I. Věcný rejstřík dle klíčových slov	371
II. Rejstřík citovaných předpisů (normativních aktů a jiných pramenů)	378
III. Rejstřík odkazů na některá významná rozhodnutí vydaná v soudních nebo rozhodčích řízeních	386